

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL III

„Gazeta” iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se enumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dus și în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atenți abonamentele erau și
inserțiile sunt a se plăti
mai înainte.

Nr. 13.

Brașov, Luni, Marți 17 (29) Ianuarie

1889.

Boulanger.

Brașov, 16 Ianuarie v.

Până acuma se putea dice despre generalul Boulanger, că este cel mai popular om în Franța. De aji încolo se pôte dice cu dreptă cuvânt că este nu numai cel mai popular, ci și cel mai puternic om în Franța.

După ce fu ales în cinci departamente, generalul Boulanger a dorit să fi ales și în Paris, în centru, de unde se decid sorții țării. În contra candidaturii sale de deputat în Paris s'a redicat guvernul cu toți republicanii, cari vedu în succesele electorale ale lui Boulanger un pericol pentru republică și pentru liniștea țării.

Agitația electorală în Paris a luat nise proporțiuni ne mai pomenite. Până er, în ziua alegerii, s'au lipit pe păreții capitalei sute de mii de placate și astfel s'a încins o luptă de placate între partizanii lui Boulanger cari se numesc „partida națională” și între partida republicanilor, care a susținut pe candidatul guvernului, pe distinsul pedagog Jacques.

În aceste placate aderenții lui Boulanger laudau vitejia acestuia, care a fost rănit de trei glonțe în lupta pentru patriă; glorificau faptele lui, ca ministru de resboiu spuindu că a introdus o nouă pușcă în armata și a făcut mult și pentru fortificațiuni. C'unu cuvânt Boulanger era descris ca un om de rar patriotism și de rară capacitate militară.

În placatele contrariilor lui Boulanger i se imputa acestuia, că este un om ambițios, care s'a folosit de toate ocaziunile spre a înainta în armată, și care pentru a ajunge la scop era totdeauna gata a schimba convicțiunile. S'a publicat o scrisore a lui, în care a cerut o decorație dela

Thiers după ce s'a suprimat revoluțiunea comunistă în Paris, și altă erăși, în care se rogă de amicii săi să stăruiască pe lângă Ferry ca să fiă numit general de diviziă. Ca colonel, se dice, Boulanger era sub comanda ducelui de Aumale față cu care s'a arătat foarte servil, er mai târziu ca ministru a subscris ordinul pentru espulsarea Orleanistilor.

Se țineau în fiecare zi mulțime de întruniri electorale, în cari se agita pentru candidatul guvernului, și rezultatul acestor întruniri era mult mai favorabil pentru Jacques, decât pentru Boulanger. Foile republicane cu multe dle înainte începură a face calculi despre șansele de izbândă ale unuia și ale altuia. Unul din diare, „Matin”, avu idea de a trimite la vre-o 314 bărbați de frunte din Paris țidul cu întrebarea: „pretind ore onorea și interesele Franciei alegerea lui Boulanger?” O suță dintre cei întrebați au răspuns în contra lui Boulanger, 17 pentru el, ceilalți n'au răspuns nimic. Pe două țidul era scris: „onorea n'o pretinde, der interesul da!”

Intr'aceea aderenții lui Boulanger puseră toate în mișcare ca să asigure victoria lui. Generalul trimise alegătorilor carta sa de vizită și împărți de ce mii de fotografii ale sale între damele din Paris. Diarul lui Rochefort, „Intransigeant”, a împărțit în presă alegerei portrete de ale lui Boulanger în ținută mare de general. Colportorii, cari vindeau aceste portrete strigau: „Quel malheur s'appeler Jacques!” (Ce nenorocire a te numi Jacques.)

Intr'adeveru nici n'a fost o idee norocosă de a pune în față generalului popular ca contracandidat pe modestul pedagog Jaques. Acesta s'a și dovedit la alegerea de er. Generalul Boulanger a fost ales cu 224,070

voturi pe când candidatul republican a primit numai 162,520 voturi.

Invingerea generalului Boulanger la alegerea de er în Paris este evenimentul cel mai însemnat și mai grav al dlei. Nu numai în Franța, ci și afară de Franța s'au urmărit cu cea mai mare încordare toate fazele acestei alegeri, care a fost și este privită pretutindeni ca un eveniment serios.

Mai ales în Germania, unde numele Boulanger este tot așa nepopular pe cât de popular este în Franța, va produce alegerea de er din Paris un adenc resentiment. Foile germane au declarat înainte, că ele consideră eventuala victoriă a lui Boulanger nu numai ca o lovitură de mörte dată republicei, ci și ca o amenințare a păcii europene.

Germanii se tem de Boulanger pentru că este așa de mult adorat nu numai de masse, ci și de armată și pentru că îl cred capabil, că ajungându odată președinte al republicei va întrebuinta puterea și influința sa spre a deveni dictator peste Franța. Apoi se mai tem de el, fiindcă Franciei își întemeiază toate speranțele de revanșă întrinsul. Tote reuniunile secrete, liga patrioților, cari și-au pus ca țintă recucerirea Alsatiei și a Lotaringiei, sprijinesc pe Boulanger și au votat și er pentru el.

Amu puté dice că Boulanger pôte mulțumi succesul său la alegerea de er mai mult antipatiei ce domnes în Franța în contra Germaniei. L'au sprijinit ligiștii și intransigenții republicani de sigur mai mult pentru că îl consideră ca pe omul revanșei. Mai egoist va fi fost sprijinul ce i l'au dat Orleaniștii și Bonapartiștii.

Îl sprijinesc însă pe Boulanger toți câți nu sunt mulță-

miți cu starea de față a lucrurilor, câți doresc realizarea programului generalului: cassarea senatului, disolvarea camerei, convocarea unei adunări constituante, care se dea o nouă constituție țării.

Alaltăer a publicat, generalul Boulanger un manifest în care declară că el este și va rămâne nestrămutat republican, der voiesce o republică națională, care să față sfârșit abuzurilor și risipei, ce au împiedecat orice reformă serioasă. Pe tărâmul național Francesii se n'țelegă cu toții în liniște în ajunul espozitiei dela 1889; densusu n'are intențiune decât a înființa republica cinstită și este perfidă insinuarea că ar voi să se facă dictator.

Boulanger este acum aproape de ținta sa. Se va vedé în curându decă asigurările lui au fost sincere în ce privesc republica. Venirea lui la putere însă, se pôte prevesti de pe acuma, va face și mai nesuferite raporturile dintre Franța și Germania și pôte că voru avé dreptate cei ce au privit eventuala lui învingere în Paris, ca un eveniment serios și pentru pacea Europei.

Unu nou manifest al lui Boulanger.

Diarele boulangiste din Paris publică următorul apel-manifest către lucrătorii departamentului Senei:

„Lucrători ai departamentului Senei! Dilnic sunt tăvălit în noroiu de 40 de diare, cari cele mai multe sunt susținute pe spinarea d-vostre, de un guvern fără pic de conștiință. Pentru că eu voiesc să întemeez o republică democratică în locul unui regim parlamentar egoist și stricat, acele diare caută cu ori ce preț să mă înfățișeze ochilor d-vostre ca un dictator. Numesce-se ore dictatură, când vrei ca însăși

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Mersul școlilor populare românesce din Bucovina dela anul 1774 până aji.

În anul curentu a eșit de sub tipar opusculul: „Das Volksschulwesen der Bukowina in seiner historischen Entwicklung und seinem jetzigen Stande. Von Dr. Sigmund Grünberg. Wien 1888.” Titlul interesant al unei broșure de 35 de pagine scrise pe basă de isvöre germane, dintre care cele mai multe sunt oficiale. Isvörel românesce nu le cunösc autorul; lucrarea sa prin urmare nu este completă. Isvörel germane le citéză autorul cu sirguintă, însă fără deducțiunile, pe care le așteptă cetitorul. Broșura este o rețipărare separată din „Oesterr.-Ungarische Revue”. Ea nu are prețului unui studiu științific, ci al unei scrieri de gazetă, care este interesantă pentru cetitorul bucovinenu din cauza materiei tractate. În șirele următoare „Revista Politică” da pe basa acestui opuscul o privire asu-

pra mersului școlilor populare românesce din Bucovina dela anul 1774 până în presentu.

Partea Moldovei, care se alătură în anul 1775 la Austria, primi mai târziu numele de Bucovina. Starea culturii în anul 1775 era în Bucovina totu aceea ca în totă Moldova. Cine nu cunösc starea culturii din Moldova pe la anul 1775, înzadaru cörcă să vorbescă despre starea culturii din Bucovina în acel timp. Toți scriitorii germani, cari până astăzi au scris despre timpurile mai vechi ale Bucovinei, au scris fără să cunöscă istoria Moldovei din acele vremi. Moldova stetu sub domnia fanarioților dela anul 1711 până la 1821. Pe la mijlocul acestui rēstimp nenorocit, vine Bucovina în posesiunea Austriei. Și locuitorii acestei părți a vechii Moldove suferiră decă domnia fanarioților în 64 de ani... Bucovina scäpă de fanarioți în anul 1775, er cealaltă parte a Moldovei cu 46 de ani mai târziu, adecă în anul 1821. Astăzi numără Bucovina dela scäparea sa de sub fanarioți 113 ani, er Moldova 67. Românii moldoveni au

făcut în acesti 67 de ani în cultură un progres cu mult mai mare decât cei bucovineni în 113 ani.

Generalul Splény nu spune apriat, ce felu de școl a aflat în Bucovina, când în 1. Oct. 1774 oștile Austriei ocupă Bucovina. Dintro consignațiune din anul 1780 aflăm însă, că în acesti ani se află în Bucovina nouă școli, și anume: câte una în mănăstirea Putna, Cernăuți, Siret, Rădăuți, Câmpulung, și patru în Sucéva, care era pe atunci cel mai însemnat loc din Bucovina. Una din aceste 9 școli era întemeiată aci de guvernul Austriei, și învățatoru ei era un Neamț. Ea servia trebuințelor Neamților imigrați și se afla în Sucéva.

Generalul Splény făcu începutul unui fond școlastic. În 26 Aprilie 1777 poronci el, ca banii, pe cari îi plătia popii și diaconii bucovineni mitropolitului din Iași sub titlul de „biru de școlă” să rămăie în viitor în țără și să se întrebuinteze spre formarea unui fond școlastic. Astfel au pus preoții și diaconii români temelia fondului

școlastic, care există și aji în Bucovina, care însă nu se întrebuinteză numai pentru Românii, ci și pentru copii mai noi a Bucovinei...

D-lu Dr. Grünberg în cartea sa dice, că generalul Splény, precum și urmașul lui dela anul 1779, baronul Enzenberg, îngrija numai de elementul românesc, eră pe Rutenii îi ignora cu totul, ca și când nici n'ar fi existat pe timpul acela în Bucovina.

Ore care să fiă cauza cestei proceduri a lui Splény și Enzenberg? Causa n'a putut fi alta, decât împrejurarea, că acesti doi generali n'au aflat în Bucovina decât numai Românii. Pe timpul lor părăsiau foarte mulți locuitorii Bucovinei, fugindu în Moldova. Splény și Enzenberg voiau să aratelocuitorilor, că nu au causă să părăsescă țera. De aceea tractau ei populațiunea cu blăndețe cele mai mari, cruțau obiceiurile, limba și religiunea ei și griju de desvoltarea și nobilarea lor, pentru ca să se convingă populațiunea, că stăpânirea Austriei nu trebuie privită ca străină, ci ca o stăpânire adevărată părintescă și

țera să fie consultată directă asupra chestiunilor celor mari politice și sociale?

Camarații voștri, și anume mașiniștii din Lille, țesătorii din Rubaix, săpătorii din Valenciennes, pescarii din Dunkerque, lucrătorii din Rochefort și Amiens, în grămești s'au unit și s'au dat cu totul mie, pentru-că a recunoscut în mine un adevărat democrat unu dintre ai lor, care și-a consacrat în-țreaga sa viață în serviciul națiunii.

Simțul d-vastră și sentimentul de onestitate, care este în d-vastră, mă va resbuna de toate infamiile, cu cari parlamentarii mă încarcă, voind a vă ținea pe d-vastră în același timp sub jugul lor.

Lucrătorii ai departamentului Senei? votând pentru mine, veți vota pentru republica democratică și veți da a înțelege esplotatorilor d-văstre, că nu mai voiți să le dați copiii d-vastră pentru netrebuințose și periculoase cuceriri și nici impositele d-vastră pentru sinecurile lor.

Trăiește Franca! Trăiește republica!

Reintorcerea ducelui d'Aumale.

Din Paris se scrie, că Sadi Carnot, președintele republicii franceze, a iscălit actul prin care i-se permite ducelui d'Aumale a se reintorci la Paris. Ducele d'Aumale nu mai este decît privit ca pretendent la tron.

De alt-fel d'ensul n'a fostă niciodată pretendent și a fost pe nedrept espulsat din Franca dimpreună cu cei din familia de Orleans și Bonaparte.

Betrânul duce, care acum este de 67 ani, s'a despărțit cu mare durere de Parisul său iubit, der cu toate acestea, orî câtă de amărită a fostă, n'a luat parte la agitățile politice ce se făceau contra republicii. Din contra: în timpul din urmă se observa, că făcea multă opoziție vărului său, comitelui de Paris, capul familiei lor.

Ducele d'Aumale și-a făcut deja testamentul de mult și fiindcă n'are copii, întreaga sa avere, aprôpe fabuloasă de mare, o lasă pentru diferite scopuri filantropice și literare.

Astă-fel, între altele moșia sa din Chantilly, care prețuesce 35 milioane, a lăsat-o Academiei franceze. Academia deja de multă a intervenit pe lângă guvern, ca să permită ducelui să se întorcă înderăt. Motivele ce le invoca erau: espulsatul niciodată n'a făcut politică și întotdeauna a protegiat pe artiști și literați.

SCRILE PILEI.

Procesul generalului Doda. Scimă, că d-lu general Traian Doda a înain-

tat judecătoriei de presă din Arad o declarațiune în scris, arătând, că din cauza bălei sale nu este în stare a se presenta la noua pertractare și protesta totodată contra citării lui, dîcînd că înainte de începerea procedurii penale ar fi trebuit, ca judecătorii de presă din Arad să fi cerut dela dietă suspendarea dreptului său de imunitate. Tribunalul n'a luat în considerație motivarea acăsta din urmă, der a dispus să se amâne pertractarea. Advocatul d-lui Doda a insinuat contra acestei hotăriri recurs de nulitate și Joia trecută Curia r. din Pesta, fără considerare la motivele aduse în recursul de nulitate, a anulat din oficiu hotărîrea tribunalului, deorece ea a fostă adusă fără a se face pertractarea prescrișă de lege.

Timoteiu Cipariu. A șesa fasciculă din publicațiunea d-lui Angelo de Gubernatis „Dictionnaire international des ecrivains du jour“ a apărut în zilele trecute la Florența. Acăsta a șesea fasciculă, care merge dela Cer până la Com, conține biografia reșosatului Timoteiu Cipariu.

Reuniunea femeilor române din Brașov va da balul său Mercur în 25 Ianuarie v. a. c. (6 Februarie n.) în sala Hotelului „Nr. 1“. Inceputul la 8 ore s'era. Prețul biletului de intrare 1 fl. 50 cr. de persoană. Biletele se pot procura pe baza acestei invitații dela firmele N. I. Ciurou, M. & L. László și Frații Simay, precum și s'era la cassă. Locurile pe galerie 1 fl. 50 cr. de persoană. Jucătorii sunt rugați a observa cu strictețe costumul de bal, er damele sunt rugate a preferi costumul național.

Afacerea din Cheveregh. Postul de gendarm, care a comis cunoscutele barbarii în Cheveregh-mare a fost schimbat cu altul nou. Gendarmii cei vechi sunt areștați în Timișoara, er pe cei noi superiori trebuie să i viziteze și să i controleze tot la de ce zile, pentru că poporul este foarte amărit. Așteptăm rezultatul cercetării ce se face.

Defraudare. În Chichinda-mare cancelistul comunal Zechmeister nu și pôte da s'ema de 504 fl., banii r'escumpărării lucrului public alt locuitorilor.

Mamă spurcată. În palatul episcopului rom. cat. din Agria (Raab) a fost descoperit o femeie, care și-a ucis nou născutul copil și l'a îngropat în pînă.

Manevrele armatei române. E vorba, scrie „Românul“, ca în toamna acestui

an armata română să facă manevre generale pe șesul Moldovei lângă Roman.

Espulsați din România. Guvernul român, spune „Epoca“, a espulsat mai mulți streini de naționalitate rusă și bulgară, pentru motivul, că complotau în contra siguranței Bulgariei. În locuințele acestor streini s'au găsit mai multe arme și proclamații.

Elena Teodorini. Lună în săptămâna trecută artista Elena Teodorini a cântat pe scena teatrului Argentina din Roma rolul „Valentinei“ din opera Ughe-noții.

Invetătorii în România. Ministrul instrucțiunii d-lu Titu Maiorescu în proiectul de buget alt ministerului instrucțiunii pe eserciulul 1889/90 a preveștat, dice „România“, lefurile invetătorilor comunali rurali cu 90 lei pe lună de fiecare invetător. Prin urmare nu vor mai fi și lefuri numai de 60 lei pentru unii invetători.

Congresul de medicină. La 25 Martie se va întruni în Bucuresci un congres de medici din țera. Scopul congresului e a se propune măsuri pentru combaterea proletariului în profesiunea medicală.

Tragedianul Rossi. Pe scena teatrului național din Bucuresci va juca renumitul tragedian Ernest Rossi cu trupa sa în vr'o opt ser.

Correspondența „Gaz. Trans.“

Poiana mărului, 24 Ianuarie 1889.

Din păcatele administrației făgărășene.

Cu 1 Ianuarie a. c. a intrat în valoare art. de lege VII/1888 despre regularea veterinariului. În înțelesul acestei legi § 8 trebuie să aibă fiecare posesor de vite pașaporte de vite, să acelea cai, boi, vaci, oi, capre sau porci, altfel nu pot călători dintr'un comitat în altul, nici vinde din ele. În 25 Ianuarie st. n. a fost tîrg în Rășinari, unde alergă omenii din toate comunele Brănele la tîrg, ca să și vîndă vite, cai, oi, capre, porci.

Până în ziua de 25 Ianuarie însă nu avea nimeni pașaport de vite. În 23 Ianuarie, înainte de tîrgul vitelor, stau Brănenii, Zărnescenii, Tohănenii, etc. cu sutele, bombardând ofițerul comunal ca să le dea pașaporte de vite. Ofițerii nu aveau pașaporte pentru că pe cele vechi le dase, eră cele noue nu venise. Cred că nici astăzi nu au venit pașaportele de vite dela vice-co-

mitale. Am înțeles, că unii ofițerii trimisese expres, ca să aducă pașaportele.

Astfel nu nici un om din comunele Brănele și cred, că nici din districtul Făgărașului nu a putut merge la tîrg să și pîndă o vită, ca să scape de execuțiunea de dare, care e pe capul lui, sau de alte execuțiuni de care numără cu decele.

Mai adaog, că din comitat afară nu pot trece omenii, pentru că îi pedepsesc finanții. Nu pot merge la Brașov, emporiul lor.

Intrebă deci pe d-lu Vice-comite alt Făgărașului: Cum rectifică neglijența acăsta? Este el de vină sau administrația de mai sus? Amă vră să scim.

Executul.

Artistele noastre.

Sub acest titlu „România“ scrie:

Pe lângă succesele însemnate culese pe scenele cele mari ale lumii de Teodorini și Darcee (Harichi-Hartular), fruntașe îndrumate pe calea celebrității, pe lângă succesele importante raportate de Carlotta Leria, Sani (Assan), Aurelia Chițu, etc., intrate în lumea artistică europeană, se ivesc mereu nume noi, răsărî necontenit nume ce promit a polii cu rase numele de român, creștut până acuma neaptea d'a figura în constelațiunea campionilor artei.

Astfel, în țiarul teatral „Amico degli artisti“ din Milan găsim următoarele rënduri asupra Carlotei Feliciani (din Bucuresci) care își continuă în Italia studiile făcute deja în conservatorul din Bucuresci, care își confirmă în Italia numele de artistă ce și l'ă câștigase deja dela cunoscătorii din Bucuresci. Etă ce citim în „Amico degli artisti“:

„Carlotta Feliciani apără acum câte-va zile pe scena modestului teatru din Bozzolo, în „Linda.“ Debutul inteligentei Carlotei Feliciani a fost foarte fericit, obținînd ovațiuni meritate. Carlotta Feliciani este considerată de publicul ce a ascultat-o ca o artistă de mari speranțe, căci posedă voce frumoasă, metodă foarte aleasă de cântec și o acțiune corectă spre a se pute urca în curînd pe scenele celor mai importante teatre. Der d-șora Feliciani nu dobândi aplauze numai ca cântăreță. Sciindu-se, că d-sa ca elevă a celebrului Liszt, cântă bine și la piano, fî invitată de cei mai distinși domni din partea locului ca să dea un concert, la care dobândi ovațiuni strălucite din partea asistenților încantați și surprinși de calitățile artistei. Fî apoi rugată să dea concursul său la o reprezentațiune de beneficiu, care fî o nouă ocaziune pentru artistă d'a primi aplauze, daruri, d'a

amică. Din procedura acestor doi generali, a căror dreptate nu se pôte trage la indoială, se vede că ei află în Bucovina o populațiune românească; ei vorbesc prin urmare numai de Români. Vor fi existat și pe atunci câteva sate rutene, însă așa de puține, încât nu bătea la ochi și nu se putea considera. Cum s'au înmulțit populațiunea slavă de atunci până azi, scimă cu toții. Rutenii ortodocși de azi sunt Români slavizați, eră cei catolici imigrari abia în decursul domniei austriei din Galiția. La ocuparea Bucovinei nu existau în țera Ruteni gr. cat., precum scie totă lumea. Generalii Splény și Enzenberg nu puteau prin urmare griji de omeni, cari nu era în țera, ci grjau decît pentru cei, pe cari i află aici, și aceștia erau Români.

După anul 1780 fură chemați invetători români din Ardel pentru școlile bucovinene, ceea ce decă s'ar face și astăzi ar aduce mult folos Bucovinei, căci Ardelul are o abundență mare de invetători, eră în Bucovina multe școli nu se pot activa, pentru că

lipsesc invetătorii trebuințosi. Folsul acesta ar fi cu deosebire mare în comunele, unde locuesc Români mestecați cu Catolici, cari precumpănesc în număr. În aceste comune se aședă invetători catolici, cari nu sciu românesce. Astfel populațiunea românească din aceste comune mestecate suferă mult din cauza invetătorului catolic, care nu scie românesce. Rêul acesta s'ar pute înlătu ra, decă s'ar aduce invetători Români de confesiunea greco-catolică din Ardeal.

Să ne înturnăm înderăt la timpurile vechi: Splény și Enzenberg, aflând în Bucovina numai Români, înființară la început numai școli românesce, abia în urma unei porunci din Viena înființară Enzenberg în Sucă școla germană, de care am vorbit mai sus. După consignațiunea din Aprilie 1780 se aflau în Bucovina, precum am spus deja, 9 școli, dintre cari erau 6 românesce, 1 nemțescă, 1 grecă-fanariotă, și una latină.

Un pas înainte au făcut școlile bucovinene în urma planului de regulare

pentru mănăstirile și școlile din Bucovina publicat de consiliul de rșboiu din Viena în 28 Aprilie 1786. În § 3 din capitulul V. intitulat „Despre invetămintul public“ se spune, că cele 6 școli naționale (românesce) sunt a se privi ca școli principale (Hauptschulen). Trei din aceste școli, adecă cea din Suceva, Siretiu și Cernăuț lucră, se dice, cu succes bun. Prin urmare se demandă, ca în același chip să se înființeze câtă de curînd tot școli principale în Zastavna, Câmpulung și Vascau. Aceste școli naționale să se susție din fondul religionar gr. or. pe spesele căruia trebuie să se înființeze școli triviale prin toate parochiile. Comunele se pot îndatori să înființeze școli, numai decă mijlocele fondului religionar nu ar ajunge spre acest scop.

I chipul acesta se urcă numărul școlilor cam la 30. Acesta a fost timpul cel mai favorabil pentru invetămintul public din Bucovina. Devenind Bucovina un cerc alt Galiției, începură școlile să mîrgă mersul racului. Rêgresul fî cauzat de consistoriul

romano-catolic din Liiov, care luă inspecția școlilor bucovinene în competența și puterea sa. În anul 1793 se lăsa întemeierea și susținerea școlilor în libera voce a comunelor. Acăsta a fost o dărîmare totală a școlilor de până atunci, un vandalism adevărat, pentru că comunele bucovinene încă până azi n'au pricepere pentru școlă. La acest vandalism a mai adaus consistoriul din Lemberg încă o faptă foarte stricăciôsă: el a substituit pe invetătorii gr.-or. prin invetătorii catolici aduși din Galiția, cari neprecedînd limba poporului, nu-i puteau aduce în școlă nici un folos, din contra ei au adus țerii o stricăciune nemărginită, prin aceea că au alungat populațiunea indigenă din școlă, și multe școli fură sistate. Deși o înaltă rezoluțiune din 18 Martie 1814 ordonă de nou întemeierea de școli, totuși era numărul lor în anul 1817 numai 20, adecă cu 10 mai puține decă înaintea înriurîței stricăciôsă a consistoriului r. c. din Liiov. (Va urma).

primi călduroasă manifestare a admirațiunii publice."

Desbaterile asupra legii militare.

Iosef Madarasz dice, că susținerea patriei nu atâră de primirea proiectului, ci de acolo, ca legislativa să ceară restabilirea integrității țării, desființarea pactului din 1887 și înființarea unei armate independente unguresc. Recomandă moțiunea lui Ugron.

Karl Pulszky dice, că nu se poate cere ca instituțiile comune ale unei puteri constatătoare din două state, ce urmăresc rezolvarea unor scopuri comune, să fie deplin naționale. Îngrijirile în privința garanțiilor constituționale n'au loc, pentru că tocmai introducerea obligamentului generalului serviciului militar și cea mai mare garanție că armata niciodată nu se poate folosi în contra națiunii ori în contra libertății. Respinge moțiunile opozițiunii.

Veres dice, că sarcinile cele grele, ce le impune națiunilor pacea înarmată, dezvoltă nazarenismul, care interzice aderenților lui directă purtarea armelor. Cel puțin decât în schimb instrucțiunea militară s'ar face în Ungaria în limba unguresc! Ce privește esamenenele voluntarilor pe un an, să fie obligați comisarii dela esamenul a învăța limba unguresc, căci aceste comisii sunt în interesul națiunii și nu întors. Susține moțiunea lui Ugron.

Ludovic Mocșary găsesce, că noua lege conține o vătămare constituțională. Recunoște, că în armata comună e necesară limba germană, der de aci nu urmează, ca națiunea să se transforme după armată, ci armata după națiune. În cercurile conducătoare militare inteligența unguresc e întâmpinată cu antipatii. În Ungaria naționalitățile sunt avasate să învețe limba unguresc, ministrul cultelor însă pune cel mai mare pond pe limba germană. Naționalitățile deci se vor întreba: pentru ce se învețe ele unguresce, decât însăși Ungurii recunosc supremația unei altei limb. Nu e atunci de mirat, decât naționalitățile și-ar aștepta mântuirea lor nu dela Ungaria, ci dela monarchia întregă, și ar primi deosebite noțiuni de drept public. Respinge proiectul.

Literatură.

Icona Sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericesc. Prelucrată și editată, cu permisiunea Ordinariatului diecesan gr. cath. de Gherla, de Vasiliu Păcașiu, preot gr. cat. în Hotoan. Edițiunea a 2-a corectă și amplificată. Tipărită în Gherla la Imprimeria „Aurora” 1888. — Acestă carte, care conține: rugăciuni pentru toate ocaziunile de obsce, cântările după cele 8 viersuri la mănecă, s. liturgie, inserată, la înmormântare, cununiă etc., îndrumări din tipic, 10 ilustrațiuni frumoșe, — se poate prenumera dela autorul în Er-Hatvan, p. u. Tasnád-Szántó (Selagiu). Câte un exemplar cu 50, 75 cr. cu 1 fl. 25 cr. și 3 fl. 20 cr. Dela 10 esemplare prenumerate deodată se dă unul rabatu.

Din camerele române.

Camera: Ședința dela 11 Ianuarie sub președința d-lui Lascăr Catargiu. La ordinea zilei vine proiectul de lege pentru reînființarea porto-francurilor.

D-lă Blaremburg citește un lung și minuțios raport, cum și proiectul de lege pentru înființarea porto-francurilor.

D-lă Duca e chemat a ceti raportul minorității comisiei, care se pronunță pentru respingerea acestui proiect de lege.

Se face puțină discuțiune asupra cestiunei, decât trebuie imediat a pune la vot proiectul său a se face discuțiune pentru ori contra.

In fine D-lă Virgiliu Poenaru ia cuvântul și vorbește pentru proiect. D-sa arată neajunsurile și pagubele ce a adus desființarea porturilor-france. Arată apoi foloșele înființării lor.

D-lă Păucescu cere cuvântul contra înființării.

Senatul: Ședința dela 11 Ianuarie sub președința d-lui general Florescu.

D-lă Ciurea intră pe d-lă ministru al lucrărilor publice, de ce orașul Râmnicu-Săratu nu este în legătură cu liniile ferate din străinătate în tarif direct.

D-lă ministru Al. Marghilomanu răspunde, că orașul Râmnicu-Săratu, fiind un oraș cereal, este bogat numai în ceea ce privește comerțul de cereale, deci nu suferă din cauză că n'are în tarif legătură directă cu liniile din străinătate.

D-lă Președinte dă cuvântul d-lui Plesnilă spre a-și desvolta propunerea d-sale pentru construirea liniei Galați-Bérlad.

D-lă Plesnilă rogă Senatul a asculta pe d. Ureche spre a desvolta această propunere.

D-lă V. Urechiu arată, că orașul Galați este un port principal și că această linie lă va ridica mai presus de portul Odesa.

D-lă ministru Marghilomanu arată, că nu se opune la ridicarea orașului, însă rogă senatul ca să fie și d-sa consultat în această privință. Se aleg apoi membrii ce vor compune comisiunea însărcinată cu elaborarea unui proiect de lege, privitor la această cestiune. Au fost aleși d-nii Plesnilă, Urechiu, Negrea, Brăescu și Nicolaie Cămărășescu.

Ședința dela 12 Ianuarie. Ședința se deschide la 2 ore sub președința d-lui G. Mărzescu vice-președinte.

Se dă cetire unei petițiuni a măcelarilor din capitală care cer a se face o lege pentru respectul Dumineei și a închiderii halelor în zilele de Duminecă și sârbătorii mari.

D-lă Cămărășescu citește în a treia lectură propunerea sa pentru construirea unei linii ferate dela Urziceni la Mizil.

D-lă Dr. Frumuseanu se pronunță contra luării în considerațiune a propunerii, întru câtă aduce o perturbațiune în echilibrul financelor Statului și cere a se lăsa guvernului grija de a propune construirea de linii ferate când mijlocele tesaurului vor permite.

D. P. S. Aurelianu adresază o interpelare guvernului asupra navigațiunii pe Dunăre și administrației căilor ferate. Cere să vie cu o lege pentru înființarea unui serviciu de navigațiune.

D-lă Cuflea interpeleză pe ministrul cultelor, care este cauza suspendării lucrărilor de restaurare a catedralei metropolitane din orașul Târgoviște, și ce crede d-sa, că este de făcut pentru continuarea operii de restaurare a acestui monument istoric? Mai departe nu crede și d-lă ministru, ca și reprezentanții de Dâmbovița, și ca totă suflarea dâmbovițeană, că ar fi timpul să se clădi și în orașul Târgoviște, reședința județului, un gimnasiu în condițiuni de a deveni liceu, conform cu dispozițiunile legii instrucțiunii publice?

D-lă Gălcă (Tutova) își dezvoltă interpelarea relativă la cestiunea averii fundațiunii Roșca Codreanu destinată școlilor din Bérlad; face un apel călduros ministrului a lua în deapropie cercetare gestiunea acestei administrațiuni și a distruge cuibul de pasian rapace ce se adăpostesc în acea administrați.

D-lă T. Maiorescu, ministrul instrucției publice și al cultelor, arată că șola Roșca Codreanu din Bérlad este o istorie veche și că ea trebuia să ia viță în puterea actului de fundațiune a testatorului, care însă a avut grijă de a elimina orice amestec al administrațiunii publice, încât guvernul cu greu se poate amesteca. Constată, că în cursul vremilor, averea fundațiunii a fost risipită de o administrați nesocotită. Der dela 1875 administrați s'a reformat, intrând în epitropia și primarul orașului, care a dat o dare de semn amănunțită a gestiunii noii epitropii, ce face a se spera, că fondurile vor crește din nou cu timpul.

D. Maiorescu spune, că revenind la minister, anul trecut, și-a amintit această cesti și a orânduit a se face o cercetare administrației școlii Codreanu de d. inspector Paladi, din al cărui raport reiese, că administrați actuală e regulată în privința financiară și că învățământul nu lasă nimic de dorit. Decă însă onor. interpelator ar articula un fapt precis, ministrul declară, că i-ar fi foarte recunoscător și ar orândui îndată o nouă și riguroasă cercetare.

Terminând cred, că o ingerință prea hotărâtă a administrației centrale într'o fundațiune privată nu e bine-făcătoare și deci nu poate procedea decât

cu precauțiune și în puterea unor denunțări precise și caracterisate.

D-lă N. Fleva nu înțelege, cum după o hotărâre judecătorească definitivă, fundațiunea urmând a trece în administrațiune comună, s'a mai putut face o epitropie privată. Și exprimă dorința a se face o lege pentru controlul și supraveghierea publică a acestor felii de administrațiuni.

D-lă Ministru al Cultelor rectifică unele aserțiuni greșite ale d-lui Fleva, întru câtă hotărârea Tribunalului numesc pe lângă primar și o persoană privată epitrop. Rău a înțeles încă d. Fleva, că guvernul s'ar desinteresa de asemenea afacere, întru câtă arătat cum a intervenit când era la minister la 1875 și cum erăși a intervenit în 1888.

Intru câtă privește directorea școlii de fete din Bérlad a fundațiunii Codreanu, care e Româncă de dincolo, este regretabil, că d. Fleva o taxază de marfă de rebut; decă a venit de dincolo e, că aci e mai bine retribuită și că Românii de peste munți îndură și alte suferințe (aplause).

D-lă G. Mărzescu adresază o interpelare d-lui ministru al Cultelor asupra rezultatului anchetei orânduită la 1886 în privința administrației și stărei economice a mănăstirilor Agapia, Némțu, Secu și Văratcu.

D-lă P. Grădișteanu cere a i se pune la dispozițiune raporturile șefilor militari, care au operat în diferitele părți ale țerei pentru potolirea școlii țărănesc.

D-lă Ionu Cuflea își dezvoltă interpelarea în privința gimnasiului din Târgoviște, cerând ca să se construe un local propriu de stat.

D-lă Ministru al Cultelor promite a face tot ce lă stă prin putință și speră că în anul curent chiar Târgoviștea va fi înzestrată cu un edificiu pentru gimnasiul său.

D-lă I. Cuflea mulțumind în numele Târgoviștei pentru promisiunea ce lă dă d. ministru, trece la dezvoltarea celei-alte interpelări asupra suspendării restaurării Catedralei metropolitane din Târgoviște. În această privință arată cum guvernul trecut autorisând restaurarea, a întreprins lucrările preparatorii necesare prin ridicarea de scheli, desvălirea acoperământului și demontarea interiorului, după care a urmat ordinul de suspensiune al lucrărilor, rămând Catedrala un schelet impropriu cultului divin.

D-lă Ministru al cultelor arată, că lă va fi cu neputință, câtă va sta pe banca ministerială, a urma această lucrare ce a fost pornită fără studiu, fără un plan fixat, încât nu se poate prevedea unde vor ajunge cheltuielile; căci după ce s'a propus 200,000, s'a mai cerut în urmă 300,000 și așa mai departe! Pe de altă parte i-ar fi cu neputință a lăsa Mitropolia în starea în care se află, în urma lucrărilor preparatorii, căci s'ar ruina. Va propune Adunărilor legiuitoare a se lua din creditul de cinc milioane destinat construcției unei noue mitropolii în Bucuresci cu consimțământul I. P. S. Mitropolului Primat spre a întâmpina cheltuielile mai multor momente bisericesc și a căror restaurare începută este părăsită din neprevedere de fonduri. (Aplause).

D-lă P. Grădișteanu adresază Ministrului Justiției o interpelare spre a sci asupra cărei categorii de săteni condamnați în Prahova și Ilf vū se întinde amnestia.

Mulțămită publică.

Faptele nobile sunt rare, der cu atât mai mult vrednice de luarea aminte a omenilor și de răsplata lui Dumnezeu. Astfel de fapte sunt cu atât de mai mare preț, decât sunt făcute de persoane, dela carl nici când nu ne așteptăm.

In Brașovul-vechiu se află între alții un fabricant de ciorapi și flanele, care în deosebita D-sale simpatia față de poporul nostru, pe lângă aceea, că aplică în atelierele sale în partea cea mai mare Români, a avut marinositatea de a îmbrăca atât în ierna trecută, cât și în ierna această mai mulți școlari români lipsiți din Brașovul-vechiu, cu diferite flanele. Acest simpatie și marinosă concetățean al nostru este pre stimatul Domn Iohann Thul. D-sa prin aceste fapte, vrednice de totă considerarea, și-a câștigat frumos renume față de toți Românii de aici din Brașov. Subscrisul își iau voi a-i exprima și pe această cale atât D-lui Thul, cât și pe stimatai sale D-ome, cele mai cordiale și recunoscătoare mulțămite în numele micuților și lipsiților șola.

carl au avut fericirea a fi îmbrăcați cu atâta bunăvoință din prisosul muncii onorabile a Domnilor lor.

Brașovul-vechiu, 12 (24) Ianuarie 1889.

Candidu Mușlea
invetatoru.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.”

Serviciul biurului de coresp. din Pesta)

Budapesta, 28 Ianuarie. Meetințul studenților din totă țera în afacerea proiectului de lege militară s'a ținut în edificiu redutei în prezența a 5000 de studenți din totă părțile țerei. Ordinea a fost esemplară. S'a primită cunoscuta rezoluțiune a studenților din Budapesta.

Paris, 28 Ianuarie. Până la 11 ore din nopte au votat pentru Jaques 110,632, pentru Boulanger 165,163 alegători, prin urmare alegerea lui Boulanger e asigurată. Circulațiunea pe strade e neobicinuită de viă.

Berlin, 28 Ianuarie. Cu ocașiunea zilei nascerei împăratului germanu, orașul e pompos împodobit. Unter den Linden (sub teiu) nenumărată mulțime de popor a adus împăratului și principilor ovațiuni furtunoșe; 65 de regimente au primit nume de ale regilor de mai nainte ai Prusiei și de ale generalilor distinși.

Bucuresci, 28 Ianuarie. Guvernul a căpătat știință despre agitațiunii socialiste, de care Fleva și Blaremburg se pare a nu fi streini.

Paris, 28 Ianuarie. Resultul deplin al alegerii este: din 568,697 alegători înscriși, au votat 435,860 și anume Boulanger a fost ales deputat cu 244,070 voturi; Jaques, contracandidatul, a primit 162,520, Boule 16,760 voturi; peste acestea s'au divizat 10,358 voturi.

Unu mașinist

află imediat angajamentu într'o tipografiă din Brașov.

A se adresa la Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”.

Cursul pieței Brașov

din 25 Ianuarie st. n. 1889.

Bancnote românesce	Cump.	9.23	Vënd.	9.24
Argint românesc	-	9.10	-	9.15
Napoleon-d'or	-	9.52	-	9.55
Lire turcesc	-	10.80	-	10.88
Imperial	-	9.80	-	9.88
Galbeni	-	5.60	-	5.69
Scris. fonc. „Albina” 6%	-	101.—	-	—
„ „ „ 5%	-	98.—	-	98.50
Ruble rusesce	-	127.—	-	128.—
Discontul	-	6 1/2—8%	-	pe an.

Cursul la bursa de Viena

din 26 Ianuarie st. n. 1889.

Renta de aur 4%	-	101.15
Renta de hărtă 5%	-	93.50
Imprumutul căilor ferate ungare	-	145.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (1-ma emisiune)	-	99.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (2-a emisiune)	-	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (3-a emisiune)	-	115.50
Bonuri rurale ungare	-	105.—
Bonuri cu clasa de sortare	-	105.—
Bonuri rurale Banat-Timiș	-	105.—
Bonuri cu cl. de sortare	-	105.—
Bonuri rurale transilvane	-	105.—
Bonuri croato-slavone	-	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinu unguresc	-	99.60
Imprumutul cu premiul unguresc	-	132.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	-	125.50
Renta de hărtă austriacă	-	82.80
Renta de argint austriacă	-	83.35
Renta de aur austriacă	-	110.90
Losuri din 1860	-	112.—
Acțiunile băncii austro-ungare	-	888.—
Acțiunile băncii de credit ungar.	-	312.75
Acțiunile băncii de credit austr.	-	312.70
Galbeni împărătesc	-	5.67
Napoleon-d'or	-	9.54 1/2
Mărci 100 imp. germane	-	59.12 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	-	120.70

Editor și Redactor responsabil:
Dr. Aurel Mureșianu.

Cancelaria Negruțu

in Gherla—Sz.-ujvár—Transilvania

DESCHIDE ABONAMENT PE ANUL 1889

la

AMICULU FAMILIEI. Diarū beletristicū și enciclopedicū-literarū — cu ilustrațiunī. — Cursulū XIII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în numerī câte de 2—3 cōle cu ilustrațiunī frumōse; și publică articlii sociali, poesii, novele, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tracteză cestiunī literare și științifice cu reflexiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a Românilor de pretutindenea, precum și a celorlalte populațiuni din patriă și străinătate; și prin glume, în mare parte ilustrate, nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste totū nisuesce a întinde tuturorū indivișilorū din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulū de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci, lei, plătibilī și în bilete de bancă ori marce postalī.

PREOTULŪ ROMĂNŪ. Diarū bisericescū, scolarū și literarū — cu ilustrațiunī. — Cursulū XV. — Apare în broșurī lunare câte de 2½—3½ cōle, și publică portretele și biografiile arhierilor și preșilor mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiunī, — mai departe articlii din sfera tuturorū științelorū teologice și între aceștia mulțime de predice pre dumineci, serbătorī și diverse ocașiunī, mai alesū funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literarī; și în urmă totū soiulū de amănunte și scrii cu preferința celorū din sfera bisericescā, scolaricā și literarā. — Prețulū de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl. — pentru România 10 franci—lei, plătibilī și în bilete de bancă ori marce postalī.

Colectanții primescū gratisū totū alū patruea esemplarū.

Numeri de probă se trimitū gratisū ori-cui cere.

Totū de aci se mai potū procura și următoarele cărți din editura propriă:

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulū broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tōte trei împreună 1 fl.

Merinde dela școlă sēu *invățături pentru poporū* culese din diarulū unui scolarū de Dr. Georgiu Popa. — Opulū acesta, pentru povățuirile lui valorōse, are sē ocupe unū locū de frunte în bibliotecile nōstre populare. D-lū autorū a avut nimerita idee, de a publica prin opulū de față unū diarū de școlă, ce și-lū făcuse ca elevū de anul I alū școlēi populare superiōre din Cămpeni, va se dīcă pe când era în alū 4-lea anū de școlă. În acestū diar se cuprindū diferite impresiunī din copilăriă, atâtū din școlă câtū și afară de școlă: o colecție bogată de diferite povățuiri primite dela învățătorulū sēu, pe carū autorulū le-a prelucratū și desvoltatū cu multă îngrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală, religiune, naționalitate, igienă, economie, istoriă etc. etc. se află în acestū opū, așa că singurū numai câteva din cele 32 capitule, cum ar fi d. es. capitululū despre fumatū, despre curățirea trupului etc. ar fi de ajunsū pentru a merita sē nulipsescă din nici o bibliotecă populară românească. Opulū cuprinde 289 pagine 8° — Prețulū unui esemplarū cu porto-francatū e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzariulū. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulū 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 20 cr. **Idealulū pierdutū.** Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 15 cr.

Opera unui omū de bine. Novelă originală. — Continuarea novejlei: **Idealulū pierdutū** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 15 cr.

Miseriile sociale. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 20 cr.

Fântāna dōrului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Codreanū craiulū codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Ultimulū Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Bunica și Nepotelulū. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvė G. Simu. Prețulū 10 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvė. Prețulū 10 cr.

Elū trebuie sē se însōre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțu. Prețulū 25 cr.

Branda sēu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșū. Novelă istoricā națională. Prețulū 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune is-

toricā după Wachsmann, de Ioanū Tanco. Prețulū 30 cr.

Hermanū și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinū Morariu. Prețulū 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediā în 5 acte după Euripide, tradusā în versuri de Petru Dulfu. Prețulū 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicōră, prof. gimnas. — Cu portretulū M. S. Reginei Romāniei. Prețulū 15 cr.

Poesii, de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unū volumū de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulū redusū (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirī și vioarele, poesii populare, culese de Ioanū Popū Reteganu. Unū volumū de 14 cōle. Preț. 60 cr.

Tesaurulū dela Petrosā sēu Cloșca cu puilū ei de aurū. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulū 20 cr.

Biblioteca Sātēnului Romānū. Cartea III și IV, cuprindū materii forte interesante și amuzante. Prețulū la ambele 50 cr. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii forte interesante și amuzante. Prețulū 30 cr.

Colectă de recepte din economiā, industriā, comerțū și chemiā. Prețulū 50 cr.

Economia pentru școlēle popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulū 30 cr.

Spiciure din istoria pedagogiei la noi — la Romāni. De V. Gr. Borgovan. Prețulū 15.

Manualū de Gramatica limbii romāne pentru școlēle populare în trei cursuri, de Maximū Popū, profesorū la gimnasiulū din Năsēudū. — Manualū aprobatū prin ministeriulū de culte și instrucțiune publică cu rescriptulū de data 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulū 30.

Nu mē uita. Colecțiune de vier-surī funebrale, urmate de iertăciunī, epitafiā ș. a. Prețulū 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în școlā populară pentru învățătorī și preparandī. Broș. I. scrișă de Gavrilū Trifu profesorū preparandialū. Prețulū 80 cr.

Cuvēntări bisericescī în tōte serbătōrile de peste anū de Ioanū Papiu. — Unū volumū de peste 24 cōle 8° mare, hārtiā fină. — Numele d-lui I. Papiu este multū mai bine cunoscutū clerului romānū, decātū sē fiā de lipsă a mai recomanda acestū nou productū alū d-sale. Clerulū romānū a invētatū a'i aprețui scrierile d-sale pentru însemnata lorū valōre literarā. — Noulū tomū de predicī întrece înșē tōte volumurile de predicī e date până acum, prin întocmirea sa — avēndū o notiță

istoricā la fie-care serbătōre, — care arată timpulū introducerei, fazele prin carī a trecutū și modulū cum s'a stabilită respectiva serbătōre. — Prețulū unui esemplarū cu porto francatū e 2 fl. v. a.

Cuvēntări funebrale și iertăciunī pentru diferite casuri de mōrte, întocmite de Ioanū Papiu. — Acestū volumū de peste 24 cōle cuprinde: 8 cuvēntări acomodate pentru ori-ce casuri ordinare de mōrte, 4 pentru casuri ordinare de mōrte întēplate în timpuri diferite ale anulū, 10 la casuri ordinare înșē mai special de mōrte, 4 la înmormântarea omenilorū bētrāni, 5 la înmormântarea pruncilorū, tinerilorū și a junilorū, 9 la casuri de mōrte specialī; — apoi pe mai bine de patru cōle urmēzā o mulțime de iertăciunī precedate de o introducere generală în iertăciunī, și anume: 1 iertăciunīle bărbatului dela muiere, 2— a muierei dela bărbatū, 3 — a părintelui dela fii, 4 — a mamei dela fii, 5 — a fiilorū dela părinți, 6 — dela tēnului sēu surorēi dela frați și surorī, 7 — a nepoșilorū dela moșī, mōșe, bunī, bune, străbunī, străbune, 8 — a nepoșilorū dela unchiu și mătușe, 9 — dela nēmuri și consāngeni mai depărtați, 10—dela consoți de aceeași ocupațiune, 11—dela binefăcētorī, amici, cunoscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandāmū clerului romānū acestū bogatū volumū de cuvēntări funebrale și iertăciunī lucrate amēsurați tuturorū cerințelorū preoțimī fungente la casuri funebrale. Prețulū unui esemplarū speditū franco e 2 fl. v. a.

Cuvēntări bisericescī, tomulū III, scrise de Ioanū Papiu. — Acestū tomū cuprinde predicī pe Dumineci și se estinde pe 12 cōle 8° mare. — Prețulū unui esemplarū speditū franco e 1 fl. v. a.

Orientele catolicū sēu concordanțele tradițiunei în două limbi — romānă și latină, tracteză despre primatulū bisericeii și se estinde pe 22 cōle 8° mare. — Scriș de Ioanū Papiu. — Opulū acesta a fostū recensatū favoritorū și lădat și de foile străine. — Prețulū unui esemplarū speditū franco e numai 1 fl. 50.

Resultatele filosofiei sēu cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopulū lui espuse în modū popularū de profesorulū Dr. Iosifū Frapportī și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorulū) de Ioanū Papiu. — Acestū opū, care se estinde pe 11, cōle 8°, e forte acomodatū ca premiu pentru cei ce absolvā școlā populară, se vinde cu prețulū numai de 50 cr. esemplariulū speditū franco.

Manualū cateheticū pentru primii ani scolasticī, prelucratū după I. A. Fritz de Basiliu Rațiu, fostū profesor

de s. scripturā, cateheticā și metodicā în seminariulū archidieceșanū din Blașiu, actualmente vicarū archiepiscopescū în Făgărașū. — Acestū opū de mare însemnătate pentru literatura cateheticā romāna este o prelucrare liberă, schimbândū unele aplicări practice cu altele recerute de relațiunile și lipsele băieșilorū noștri, ēr ceremoniele bisericescī înlocuindū-le cu cele prescrite și usitate în biserica nōstrā romānă. În note se arată și procederea ce are sē o observe catechetulū față cu discipulii sēi. Acestā scriere are sē fiā unū îndreptarū în mână catechetilorū, învățătorilorū și a părinșilorū la instrucțiunea religiōsā-morală, ce au sē o dea micilorū băieșī. — Prețulū unui esemplarū din acestū opū, — care portā clausula aprobărei prea ven. Ordinariatū metropolitanū din Blașiu și care cuprinde 222 pag. 8°, avēndū mai multe poesii în textū, — este 1 fl.

Omiiliile celui dintre sfinți Părintelū nostru Ioanū Gurā-de-Aurū la epistolele sfântului apost. Paulū cătrā Titu și Filemonū. Traduse de Constantinū Morariu. Prețulū unui esemplarū cu porto francatū e 60 cr.

Dumneșeșca liturgie a celui dintre sfinți părintelū nostru Ioanū Chrysostomū compusā din operele acelui sântū părinte, de Ioanū Boroșiu parochū gr. cat. și ases. consist. Prețulū unui esemplarū cu porto-francatū e 40 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciunī:

Mărgăritarū sufletului. Carte bogată de rugăciunī și cāntări bisericescī, forte frumōșū ilustratā. Prețulū unui esemplarū broșuratū e 40 cr., legatū 50 cr., legatū în pānză 80 cr., legatū mai fin 1 fl., legatū în piele 1 fl. 30, în legătură de luxū 2.50—2.80

Miculū mărgăritarū sufletescū. Cărticicā de rugăciunī și cāntări bisericescī — frumōșū ilustratā, pentru pruncii scolarī de ambe secsele. Prețulū unui esemplarū broșuratū e 15 cr., — legatū 22 cr., legatū în pānză 26 cr.

Cărticicā de rugăciunī și cāntări pentru pruncii scolarī de ambe secsele. Cu mai multe icōne frumōse. Prețulū unui esemplarū e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulū Prea Sāntei Vergure Maria a Nāscētoarei de D-șeu urmatū de mai multe rugăciunī frumōse. Cu icōne frumōse. Prețulū unui esemplar legat speditū franco e 12 cr., 50 esemplare 5 fl., 100 esemplare 9 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusū Christosū. Prețulū unui esemplarū legatū și speditū franco e 15 cr.; 40 de esemplare 6 fl.; 100 esemplare 10 fl.

➔ A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU” în Gherla—Sz.-ujvár.—Transilvania. ➔

Rugāmū pe domniū abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei sē binevoiască a scrie pe cuponulū mandatului postalū și numerii de pe fāșia sub care au primitū diarulū nostru până acuma.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”.